

IZVJEŠTAJ

○

**REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE
U LOKALNOJ SAMOUPRAVI 2009-2012. godine
(PERIOD AVGUST 2009. – DECEMBAR 2011.)**

**BIJELO POLJE,
Decembar, 2011. god.**

I UVODNE NAPOMENE

Korupcija je društvena pojava koja narušava osnovna demokratska načela u društvu, ugrožava pravni, ekonomski i institucionalni sistem zemlje. Korupcija je odnos koji se zasniva na zloupotrebi ovlašćenja u javnom ili privatnom sektoru u cilju nezakonitog sticanja lične koristi ili koristi za drugog.

Jedinice lokalne samouprave - Opštine su prepoznate kao jedan od ključnih aktera predviđenih u procesu implementacije mjera i aktivnosti u borbi protiv korupcije, utvrdjenih nacionalnom Strategijom za borbu protiv korupcije i Akcionim planom za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala 2010-2012.godina.

Skupština opštine Bijelo Polje, na sjednici održanoj 17.07.2009.godine donijela je Odluku o donošenju Programa za borbu protiv korupcije sa Akcionim planom za period 2009-2012.god.

Programom su dati osnovni elementi za kontinuirano sprovođenje radnji i mjera od strane organa lokalne uprave sa ciljem smanjenja rizika pojave korupcije u organima lokalne uprave i javnim službama, dok se Akcionim planom utvrđuju osnovni ciljevi, aktivnosti, nosioci i rokovi izvršenja obaveza, sa indikatorima - pokazateljima za mjerenje ostvarenih rezultata.

Jedna od aktivnosti utvrdjenih Akcionim planom je i podnošenje periodičnih izvještaja o realizaciji Akcionog plana nadležnim organima. Ovaj Izvještaj je rezultat realizacije te aktivnosti iz Akcionog plana, a u skladu sa Programom rada Skupštine opštine za 2011. godinu. Svrha podnošenja ovog Izvještaja je upoznavanje Skupštine opštine i Predsjednika Opštine sa stepenom realizovanih aktivnosti planiranih Akcionim planom.

Izvještajem su obuhvaćene aktivnosti za čiju realizaciju je dospio rok utvrdjen Akcionim planom.

II IZVJEŠTAJ O REALIZOVANIM AKTIVNOSTIMA

Programom borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi 2009 – 2012. godina sa Akcionim planom utvrdjeno je **5 strateških ciljeva** koje treba ostvariti.

Jedan od njih je **strateški cilj 5** – Stvaranje uslova za realizaciju Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi **sa operativnim ciljem** – Stvaranje institucionalnih mehanizama za realizaciju Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi.

Radi ostvarenja postavljenog cilja Akcionim planom planirane su sljedeće aktivnosti:

Aktivnost 1: Informisanje javnosti o usvajanju Programa i Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi 2009-2012.

Na ovom planu uradjeno je sljedeće:

- Odluka o donošenju Programa i Akcionog plana objavljena je u „Sl.list GC – opštinski pripisi br.26/09“.
- Program i Akcioni plan objavljeni su na Web sajtu opštine.
- Program i Akcioni plan dostavljen je svim odbornicima u Skupštini opštine, Predsjedniku Opštine, Glavnom administratoru, starješinama opštinskih organa uprave i

javnih službi, direktorima javnih preduzeća i ustanova, članovima Tima zaduženog da prati realizaciju aktivnosti po Akcionom planu, predstavnicima NVO sektora i predstavnicima medija.

- Više priloga na temu donošenja Programa i Akcionog plana i značaju ovih dokumenata objavljeno je u dnevnoj štampi i elektronskim medijima.

- Emitovana je i posebna emisija na TV SUN i javnom servisu Radio B. Polje, a na ovu temu govorili su članovi Tima koji je radio na izradi Programa i Akcionog plana.

- Prilog o aktivnostima vezano za Program i Akcioni plan objavljen je i u mjesečniku „Mozaik“ u rubrici „Iz rada opštinskih organa“.

U saradnji sa Upravom za antikorupcijsku inicijativu i NVO „EURO-MOST“ 18.10.2011.godine organizovan je u B.Polju Okrugli sto na temu „Saradnja nevladinih organizacija, državnih institucija i organa lokalne uprave u borbi protiv korupcije“. Učešće u radu Okruglog stola imao je potpredsjednik Vlade i šef nacionalnog Tima za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala Duško Marković, direktorica Uprave za antikorupcijsku inicijativu gdja.Vesna Ratković, predsjednik Nacionalne komisije koja prati realizaciju Akcionih planova u opštinama Hamdija Šarkinović, predstavnik Evropske komisije u Crnoj Gori Nikola Bertolini, predstavnici Američke ambasade, predstavnici Sudskih, Tužilačkih organa, predstavnici Centara bezbjednosti i predjednici opština sa sjevera Crne Gore. Na Okruglom stolu prezentirani su rezultati koje je Opština Bijelo Polje ostvarila na planu realizovanja aktivnostima iz Akcionog plana za borbu protiv korupcije.

Od strane predsjednika Nacionalne Komisije za praćenje realizacije Akcionih planova po Opštinama koju je obrazovao Ministar Unutrašnjih poslova saopšten je podatak da je Opština Bijelo Polje uz Opštinu Tivat sa najboljim procentom realizovanih aktivnosti u odnosu na planirane po Akcionom planu.

Cilj: Što bolja informisanost građana o Programu i Akcionom planu za borbu protiv korupcije i značaju ovih dokumenata za suzbijanje korupcije u lokalnoj zajednici.

Važno je naglasiti da je kontinuirano informisanje građana o aktivnostima na ovom planu jako važno i treba da bude stalni zadatak organa koji realizuju aktivnosti iz Programa i Akcionog plana.

Aktivnost 2. - Formiranje **Stručnog tima** za praćenje realizacije aktivnosti predviđenih Akcionim planom za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi

Predsjednik Opštine kao nosilac obaveze svojim rješenjem br.01-186/09 od 17.08. 2009. godine formirao je Stručni tim za praćenje aktivnosti na sprovođenju Programa i Akcionog plana za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou, čiji je zadatak da inicira i prati realizaciju aktivnosti planiranih Akcionim planom i o tome periodično podnosi Izveštaj nadležnim opštinskim organima i Nacionalnoj komisiji zaduženoj za praćenje realizacije Akcionih planova u jedinicama lokalne samouprave.

Predsjednik Opštine je ovih dana preduzeo dodatne mjere koje imaju za cilj da obavežu i osnaže rad Tima na praćenju realizacije aktivnosti iz Akcionog plana.

Aktivnost 3. - Podnošenje periodičnih izvještaja o realizaciji Akcionih planova za borbu protiv korupcije

Tim za praćenje realizacije Akcionog plana, uradio je 4 periodična (polugodišnja) Izvještaja o realizaciji aktivnosti iz Akcionog plana za borbu protiv korupcije i iste dostavio Nacionalnoj komisiji zaduženoj za praćenje realizacije Akcionih planova u jedinicama

lokalne samouprave. U toku je rad na pripremi 5 (petog) periodičnog Izvještaja sa stanjem decembar 2011.god.

Tim za praćenje realizacije Akcionog plana je takodje je na osnovu raspoloživih informacija pripremio ovaj (godišnji) Izvještaj za Skupštinu opštine i predsjednika Opštine sa ciljem Informisanja nadležnih organa i javnosti o realizovanim aktivnostima u sprovođenju Programa i Akcionog plana borbe protiv korupcije u našoj Opštini.

Strateški cilj 1: Unapređenje pravnog okvira u lokalnoj samoupravi **sa operativnim ciljem** 1.1. Osnažiti zainteresovane subjekte da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave.

Radi ostvarenja cilja planirane su sledeće aktivnosti:

Aktivnost 1. - Priprema i donošenje Odluke o učešću lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova

Skupština opštine donijela je novu Odluku o načinu i postupku učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova na sjednici održanoj početkom novembra tekuće godine („Sl.list CG – opštinski propisi br.34/11“).

Odlukom se uvode novi mehanizmi i osnažuje mogućnost kontrole rada Opštinskih organa i javnih službi i utvrđuju veće mogućnosti za učešće lokalnog stanovništva u procesu donošenja odluka i kreiranju javnih politika na lokalnom nivou.

Skupština je takodje donijela novi Poslovnik Skupštine opštine kojim je uređena procedura i pravila vezano za učešće predstavnika nevladinih organizacija i predstavnika zainteresovanih građana u radu sjednice Skupštine opštine „slobodna stolica“.

Poslovnikom je takodje unaprijedjen institut „odborničkog pitanja“ kao instrumenta kontrole rada izvršne vlasti.

Donešena je i Odluka o Savjetu za saradnju nevladinih organizacija i organa lokalne uprave,kojom se ustanovljava Savjet kao savjetodavno tijelo koje treba da doprinese unapređenju saradnje organa opštine i nevladinih organizacija.

Utvrđen je prijedlog Sporazuma o saradnji Skupštine opštine i nevladinih organizacija.

Aktivnost 2. - Trening lokalnih NVO o efektivnoj participaciji u lokalnoj samoupravi

U cilju realizacije aktivnosti održana su četiri treninga za predstavnike NVO i to: **Prvi trening:** Učešće NVO u donošenju odluka na lokalnom nivou; **Drugi trening:** Značaj sektorskih partnerstava za razvoj kapaciteta lokalne samouprave, prepreke i ocjena saradnje. **Treći trening:** Na temu Oblici saradnje između lokalne samouprave i nevladinih organizacija. **Četvrti trening:** Tema Sistem lokalne samouprave i mehanizmi participacije na lokalnom nivou.

U ove treninge uključeno je 25 nevladinih organizacija a obučeno je 32 lica koja su dobila sertifikate za uspješno završene obuke.

Generalni cilj Projekta tehničke podrške organizacijama civilnog društva (OCD) je da osnaži civilno društvo u participativnoj demokratiji, da stimuliše pozitivno podržavajuće okruženje i kulturu kao i da osnaži kapacitete i odgovornost organizacija civilnog društva u zemljama korisnicima (IPA) Instrumenta za predpristupnu pomoć (zapadni Balkan i Turska) , da garantuje kvalitet usluga koje pužaju organizacije civilnog društva i njihovu održivost u demokratskom društvu.

Specifični ciljevi treninga su prvenstveno bili da podignu znanja i vještine izabраних predstavnika organizacija civilnog društva u korišćenju različitih metoda i tehnika pristupa i učešća građana u procesima donošenja Odluka na lokalnom nivou.

Aktivnost 3. - Priprema i izvođenje programa izgradnje kapaciteta za NVO da jačaju stepen odgovornosti lokalnih uprava

U okviru ove aktivnosti podnešene su dvije građanske inicijative u lokalnom parlamentu od strane NVO-a. Inicijative su prihvaćene i donešene Odluke kojim su utvrđene obaveze za organe u cilju povećanja transparentnosti njihovog rada. Programom rada Skupštine opštine planirano je da se polugodišnje (dva puta godišnje) razmatra Izvještaj o ostvarivanju prihoda i realizaciji Budžeta opštine. Na ovaj način se stvara osnov za jačanje odgovornosti i transparentnosti lokalnih vlasti u upravljanju javnim sredstvima Budžeta opštine. Ova aktivnost treba da se odvija u kontinuitetu.

Polugodišnji Izvještaj za 2011. godinu nije razmatran a Izvještaj o ostvarivanju Budžeta u 2011. godini razmatrat će se kroz prijedlog Odluke o rebalansu Budžeta.

Jedan od veoma važnih uslova za jačanje uloge nevladinih organizacija u društvu je izgradnja kapaciteta nevladinih organizacija da jačaju stepen odgovornosti lokalnih uprava kao i jačanje njihove sposobnosti da obezbijede finansijska sredstva za funkcionisanje organizacija i za realizaciju Programa i Projekata. U tom pravcu realizovane su obuke za predstavnike nevladinih organizacija na sljedeće teme:

- Upravljanje u organizacijama civilnog društva;
- Javno zastupanje i lobiranje;
- Upravljanje Projektima finansiranim iz sredstava Evropske unije;

Skupština opštine B.Polje je posvetila značajnu pažnju stvaranju normativnog i institucionalnog okvira za unapređenje saradnje organa opštine i nevladinih organizacija i učešće građana u procesu donošenja odluka i utvrđivanja javnih politika čime se osnažuje uloga NVO-a u jačanju stepena odgovornosti lokalne uprave i javnih službi. Na sjednici Skupštine opštine održane početkom novembra 2011. godine usvojena su sljedeća dokumenta:

- Poslovnik Skupštine opštine; Odluka o načinu i postupku učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova, Odluka o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama, Odluka o Savjetu za saradnju lokalne samouprave i nevladinih organizacija i Prijedlog Sporazuma o saradnji Skupštine opštine i nevladinih organizacija.

Aktivnost 4. - Organizovanje nacionalnih i regionalnih seminara za medije o njihovoj ulozi u jačanju stepena odgovornosti lokalne uprave

Maja mjeseca 2010. godine, održan okrugli sto gdje je prisustvovalo 9 predstavnika medija na temu : Učešće medija i njihova uloga u kontroli i jačanju odgovornosti lokalne samouprave. Rezultat ove aktivnosti je ojačan kapacitet medija da vrše javnu kontrolu rada organa lokalne samouprave.

Operativni cilj 1.2. Uvećati mogućnost građana da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave

Radi ostvarenja cilja planirane su sledeće aktivnosti:

Aktivnost 1. - Izraditi priručnik o internoj i eksternoj komunikaciji lokalne uprave
Prema informaciji koju ima Stručni tim priručnik je u pripremi i isti će početkom 2012. godine biti distribuiran i u primjeni.

Aktivnost 2. - Priprema, štampa i distribucija brošure o pravima građana kao i mogućnostima u monitoringu rada organa lokalne uprave

Na ovom planu u junu 2011.godine urađen je Vodič za građane kroz organizacionu strukturu i nadležnosti organa lokalne uprave sa ciljem da se informišu građani o organizaciji i nadležnostima organa , procedurama i načinu ostvarivanja prava kod istih.

Izrađen je i objavljen na web sajtu opštine Vodič za pristup informacijama u posjedu organa opštine Bijelo Polje i Vodič za pristup informacijama u posjedu Službe Skupštine opštine.

U toku je izrada inoviranog vodiča za slobodan pristup informacijama kako bi se isti uskladio sa promjenama u organizaciji organa i njihovim nadležnostima, utvrđenim Odlukom o djelokrugu, organizaciji i načinu rada organa lokalne uprave Oštine Bijelo Polje.

Aktivnost 3. - Priprema i izrada modela priručnika o mehanizmima komunikacije sa građanima

Urađen informator o nadležnostima organa i proceduri za ostvarivanje prava građana kod organa.

Aktivnost 4. - Razviti, proširiti lokalni Web sajt sa sekcijom o e-upravljanju
Uvedeno e-upravljanje i urađen Web sajt opštine koji se redovno ažurira i sve važne informacije iz rada organa se redovno objavljuju.

U toku je izrada inoviranog Web sajta koji će sadržati sve informacije koje su vezane za organizaciju, nadležnosti i aktivnosti opštinskih organa, a isti će se staviti u funkciju do kraja tekuće godine.

Tokom oktobra 2011. godine urađen je Web sajt Skupštine opštine, na kojem su sadržane sve informacije vezane za organizaciju Skupštine, njene nadležnosti. Informacije vezane za rad sjednica Skupštine i donešene odluke i druge akte.

Sajt se redovno ažurira.

Aktivnost 5. - Priprema, štampa i distribucija brošure o opštinskim propisima
Izrađene i distribuirane brošure: Statut opštine – prečišćen tekst, Poslovnik Skupštine opštine, Odluka o Mjesnim zajednicama, Odluka o učešću lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova, Odluka o određivanju naziva i opisu granica naselja .

U pripremi je štampanje brošure za novi Poslovnik Skupštine opštine, Odluku o djelokrugu organizaciji i načinu rada organa lokalne uprave, Etičkog kodeksa za izabrane predstavnike i funkcionere, Etičkog kodeksa za lokalne službenike i namještenike, Odluka o Etičkim komisijama, Vodič za pristup informacijama u posjedu organa opštine Bijelo Polje i Vodič za pristup informacijama u posjedu Službe Skupštine opštine Bijelo Polje.

Strateški cilj 2: Unaprijediti stepen profesionalizma zaposlenih **sa operativnim ciljem 2.1.** Kreirati mehanizam za unapredjenje stepena nezavisnosti zaposlenih.

Radi ostvarenja ovog cilja planirane su sljedeće aktivnosti:

Aktivnost 1. - Poboľjšati materijalni poloŹaj zaposlenih

Na planu povećanja motivacije zaposlenih da profesionalno obavljaju svoje poslove donesene su sljedeće odluke: Odluka o uslovima i naćinu rešavanju stambenih potreba sluŹbenika i namještenika organa lokalne uprave sa izmjenama i dopunama Odluke, Odluka o uslovima i naćinu rešavanja stambenih pitanja lica koja bira ili imenuje Skupština opštine i predsjednik Opštine, sa izmjenama i dopunama Odluke, Odluka o ućešću Opštine u rešavanju stambenih potreba sluŹbenika i namještenika sa izmjenama i dopunama Odluke (Sl.list CG - opštinski propisi“ br. 36/10).

U zadnje dvije godine 85 sluŹbenika i namještenika i lokalnih funkcionera uzelo je kod poslovnih banaka stambene kredite, a Opština participira kroz isplatu kamate na odobreni kredit. Na ovaj naćin znatno je poboľšan poloŹaj sluŹbenika po pitanju stambene situacije. Takođe i pored problema u ostvarivanju BudŹeta zbog ekonomske krize, poboľšana je dinamika i postignuta redovnost isplate zarada uposlenih.

Komisija za rešavanje stambenih pitanja lokalnih sluŹbenika i namještenika, raspisala je oglas za dodjelu kredita za kupovinu stana, izgradnju stana i poboľšanje uslova stanovanja.

Komisija za stambena pitanja je saćinila rang-listu prijavljenih koji ispunjavaju uslove za dodjelu stambenih kredita.

U toku je postupak prikupljanja najpovoljnijih ponuda od strane poslovnih banaka, kako bi se pristupilo realizaciji Odluke o dodjeli stambenih kredita.

Aktivnost 2. - Obezbijediti odgovarajući radno – pravni status zaposlenih u skladu sa rezultatima rada

Glavni administrator opštine zatraŹio je od starješina organa i sluŹbi da obezbijede sprovođenje odredaba zakona po pitanju praćenja rezultata rada lokalnih sluŹbenika i namještenika, ocjenjivanje njihovog rada, napredovanja u sluŹbi u skladu sa rezultatima rada kao i utvrđivanje sposobnosti lokalnih sluŹbenika i namještenika da vrše povjerene poslove, te da se ocjenjivanje rada vrši u cilju praćenja njegovih rezultata i pravilnog odlučivanja o njegovom kretanju u sluŹbi.

Imajući u vidu da je u 2011.godini došlo do promjena u kompletnoj strukturi izvršne vlasti (predsjednika Opštine, potpredsjednika, glavnog administratora i starješina) i da je usvojena nova Odluka o djelokrugu organizaciji i naćinu rada organa lokalne uprave te da je u toku izrada novih Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kao i rešavanje pitanja tehnološkog viška to će se steći uslovi za uvođenje postupka ocjenjivanja, nagrađivanja i napredovanja zaposlenih.

Odlukom predsjednika Opštine imenovana je nova Komisija za Źalbe ćija je nadleŹnost da prati propise koji se odnose na zapošljavanje, napredovanje i ostala prava iz rada i radnih odnosa radnika kao i da odlučuje po Źalbama istih.

Takođe, Odlukom predsjednika opštine imenovana je i Disciplinska komisija, za zadatkom da vodi disciplinske postupke protiv sluŹbenika, namještenika i rukovodećih lica zaposlenih u organima i sluŹbama Opštine Bijelo Polje.

Aktivnost 3. - Proglašenje najboljeg radnika opštine

Stručni tim za praćenje realizacije Prgrama i Akcionog plana inicirao je glavnom administratoru da se uvede institut „najbolji radnik opštine“ i uredi procedura i kriterijumi za izbor.

Stručni tim ima informaciju da je rad na pripremi akta kojim će se urediti postupak, pravila i kriterijumi za izbor najboljeg radnika opštine .

Uvođenjem instituta „najbolji radnik opštine“ unaprijedio bi se kvalitet rada, podstakao takmičarski duh zapošljenih a istovremeno bi predstavljao i dodatni motiv za odgovorniji, ažurniji i efikasniji rad zapošljenih u organima lokalne uprave.

Aktivnost 4. - Utvrđivanje mehanizama za monitoring zapošljavanja, napredovanja u službi

U pripremi je izrada normativnih akata za utvrđivanje mehanizama za monitoring zapošljavanja, napredovanja u službi, osposobljavanja pripravnika i sl.

Odlukom predsjednika Opštine imenovana je nova Komisija za žalbe čija je nadležnost da prati primjenu propisa koji se odnose na zapošljavanje, napredovanje u službi i ostala prava iz rada i radnih odnosa radnika kao i da odlučuje po žalbama istih.

Aktivnost 5. - Obezbijediti doslednu primjenu propisa o zaradama zaposlenih

Odluke kojim su uređena pitanja zarada lokalnih funkcionera, službenika i namještenika se primjenjuju .

Skupština opštine Bijelo Polje je na sjednici održanoj početkom novembra tekuće godine, usvojila je Odluku o zaradama lokalnih službenika i namještenika, koja je objavljena u „Sl.list CG“-opštinski propisi br.34/11.

Obzirom da su donijete Izmjene i dopune Zakona o zaradama državnih službenika i namještenika („Sl. list RCG - opštinski propisi“, br. 02/07, "Sl. list CG" br. 07/08 , 20/08), to se pokazalo kao neophodno donošenje nove Odluke o zaradama lokalnih službenika i namještenika.

Predmetnom Odlukom prava na zaradu, naknadu i druga primanja lokalnih službenika odnosno namještenika, usklađena su sa Izmjenama i dopunama Zakona o zaradama lokalnih službenika i namještenika odnosno sa odredbama Opšteg kolektivnog ugovora.

Operativni cilj 2.2 Razviti profesionalne kapacitete zaposlenih.

Radi ostvarenja cilja planirane su sljedeće aktivnosti:

Aktivnost 1. - Uvodjenje programa obuke za zapošljene prema potrebi lokalne samouprave

Na planu obuke zapošljenih odrađene su sljedeće obuke: obuka za rad na računaru 29 polaznika, obuka za engleski jezik 19 polaznika, obuka na temu borbe protiv korupcije 9 polaznika, etički kodeks 8 polaznika, vještina komunikacija sa strankama 6 polaznika, upravljanje projektima 4 polaznika, zaštita na radu 1 polaznik , izrada akata o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji 4 polaznika .

Preko Uprave za kadrove održani su i sljedeći seminari: obuka na temu: Opšti upravni postupak 17 polaznika, tajnost podataka 17 polaznika, zaštita podataka o ličnosti 10 polaznika, ostvarivanje principa transparentnosti i odgovornosti u lokalnoj upravi 12 polaznika.

Od septembra mjeseca tekuće godine organizovana su predavanja na temu „ Crna Gora na putu u NATO“ i „ Međunarodna bezbjednost i Crna Gora“, koje su bile namijenjene službenicima u lokalnoj samoupravi i odbornicima lokalnog parlamenta.

U saradnji sa Upravom za kadrove nastaviti će se obuke za zapošljene u organima lokalne uprave u skladu sa programom obuka.

Aktivnost 2. - Razvoj Programa obuke za zaposlene o javnoj etici i borbi protiv korupcije

Na ovom planu održana su 2 seminar regionalnog karaktera na kojima su prezentirani modeli vodiča za izradu Etičkog kodeksa za lokalne funkcionere i Etički kodeks za lokalne službenike i namještenike i značaju tih dokumenata za borbu protiv korupcije. Seminari su održani u Bijelom Polju i Beranama na kojima je učestvovalo 12 službenika iz naše opštine.

Aktivnost 3. - Pripremiti i realizovati Program obuke za zaposlene o upravljanju ljudskim resursima

Na ovu temu organizovan je seminar od strane Uprave za kadrove u trajanju 2 dana u Bijelom Polju sa ciljem edukacije službenika i namještenika na temu :

- Jačanje odgovornosti i transparentnosti na lokalnom nivou u Crnoj Gori.
- Uključivanje civilnog društva u jačanju odgovornosti i transparentnosti na lokalnom nivou u Crnoj Gori.

Operativni cilj 2.3 Razviti kapacitete izabranih predstavnika.

Planirane su sljedeće aktivnosti:

Aktivnost 1. - Uvodjenje Programa obuke za izabrane predstavnike prema potrebama lokalne samouprave

Održana su 2 seminar na kojima je učestvovalo 6 polaznika.

U 2011 održane su 2 obuke na temu Evropskih i NATO integracija i 1 obuka na temu: Uloga Skupštine u procesu Evropskih integracija.

Aktivnost 2. - Razvoj Programa obuke za izabrane predstavnike o javnoj etici i borbi protiv korupcije

Na ovu temu održana su 2 seminar od kojih jedan vezano za Program i Akcioni plan borbe protiv korupcije, a drugi o Etičkim kodeksima za izabrane predstavnike i funkcionere i o Konflikte interesa. Seminarima je prisustvovalo 14 izabranih predstavnika.

Operativni cilj 2.4. Povećati nivo etičkog ponašanja kod izabranih predstavnika i zaposlenih.

Planirane aktivnosti

Aktivnost 1. – Priprema i usvajanje Etičkog kodeksa ponašanja za izabrane predstavnike i zaposlene

U cilju obezbeđenja ponašanja izabranih predstavnika i zaposlenih u lokalnoj samoupravi, u skladu sa principima Etičkog kodeksa, Skupština opštine B.Polje, je na sjednici održanoj 28.12.2009 god. donijela Etički kodeks izabranih predstavnika i funkcionera u lokalnoj samoupravi i Etički kodeks lokalnih službenika i namještenika, („Sl. List CG - opštinski propisi, br.41/09“), kojima su utvrđeni standardi ponašanja.

U skladu sa odredbama kodeksa, Skupština je na sjednici 08.10.2010 godine, donijela Odluku o Etičkoj komisiji za izabrane predstavnike i funkcionere i Odluku o Etičkoj

komisiji za lokalne službenike i namještenike („Sl. list CG – opštinski propisi, br. 36/10“), kojima je uređen djelokrug, sastav i način rada Komisije .

Na sjednici Skupštine opštine održanoj 28,29.07.2011.godine, nakon sprovedene procedure imenovana Etička komisija za izbarane predstavnike i funkcionere i Etička komisija za lokalne službenike i namještenike . Etičke komisije održale konstitutivne sjednice, usvojile Poslovnik o radu i počele sa radom početkom novembra 2011. godine.

Novoizabrani odbornici nakon održanih izbora 23.05.2010. god. na Konstitutivnoj sjednici 16.06.2010 god. upoznati su sa odredbama Etičkog kodeksa i potpisali izjavu o pridržavanju odredaba Etičkog kodeksa izabranih predstavnika.

Što se tiče izjava o pridržavanju odredaba Etičkog kodeksa lokalnih službenika i namještenika, Etička komisija za lokalne službenike i namještenike je na tom planu preduzela određene aktivnosti.

Strateški cilj 3. Povećanje transparentnosti rada organa lokalne uprave koji sadrži **Operativni cilj 3.1.** Uvećana transparentnost rada lokalne uprave i pojednostavljenje procedura

Planirane aktivnosti:

Aktivnost 1. - Osnovati informacioni centar

Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave („Sl.list CG – opštinski propisi br.2/07“), za vršenje specifičnih poslova osnovan je Centar za informacioni sistem.

Centar za informacioni sistem obavlja poslove koji se odnose na organizovanje, planiranje i realizaciju informacionog sistema opštine kao i obavljanje poslova kojima se obezbjeđuje javnost i transparentnost rada organa opštine i učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova (vodi i ažurira web sajt opštine, objavljuje nacрте akata koje donosi Skupština i Predsjednik opštine, objavljuje plan i program učešća lokalnog stanovništva u donošenju odluka i drugih akata, o organizovanju tribina, okruglih stolova, objavljuje izvještaje o rezultatima javne rasprave, sjednicama skupštine i donijetim aktima, aktivnostima koje preduzimaju organi opštine idr.).

Aktivnost 2. - Sprovedenje periodičnog istraživanja o transparentnosti obavljanja opštinskih usluga

Nevladine organizacije sprovele su jedno istraživanje o transparentnosti obavljanja opštinskih usluga putem anonimnih anketa na uzorku od 250 ispitanika. Rezultati istraživanja su javno objavljeni putem štampanih i elektronskih medija.

Tokom maja 2011. godine NVO-a Bjelopoljski demokratski centar je realizovala Projekat pod nazivom antikorupcijski Program „Uključi se treba da znaš“ koji je finansijski podržan od strane Skupštine Crne Gore. Jedna od Aktivnosti u realizaciji ovog Projekta je - istraživanje transparentnosti obavljanja opštinskih usluga. Cilj istraživanja je bio da se dodje do podataka o mišljenju gradjana o transparentnosti obavljanja opštinskih usluga.

Istraživanje je sprovedeno u gradu uključujući i dvije prigradske Mjesne zajednice (Nedakusi i Potkrajici) i jednu seosku Mjesnu zajednicu (Zaton) . Ispitivanje je bilo anonimno a ispitanici su odgovarali tako što su zaokruživali ponudjene odgovore. Ispitivanje je odradjeno na uzorku od 300 ispitanika . Analizom istraživanja utvrđeno je da :

- 57% ispitanika misli da je obavljanje opštinskih usluga nije transparentno;
- 39% ispitanika se izjasnilo da se obavljanje opštinskih usluga vrši na transparentan način ;
- 4% ispitanika se izjasnilo da se opštinske usluge obavljaju djelimično transparentno.

Edukacija službenika o tehnikama i načinu komunikacije sa strankama i javnošću, vidno isticanje vremena rada sa strankama, povećanje profesionalnih i stručnih kapaciteta lokalnih službenika i pojednostavljenje administrativnih procedura su koraci koje bi u narednom periodu organi lokalne uprave trebali da preduzmu kako bi se unaprijedila transparentnost njihovog rada – zaključci su istraživanja.

Aktivnost 3. - Izrada i realizacija Programa izgradnje kapaciteta za opštine (Program javna etika – Savjet Evrope)

Na obukama učestvovalo 19 lokalnih službenika koji su izrazili djelimično zadovoljstvo obukom.

Aktivnost 4. - Objavljivanje svih propisa organa lokalne samouprave, kao i drugih akata za koje je to određeno zakonom i Statutom.

U SI.listu CG – opštinski pripisi obavezno se objavljuju sve Odluke, Planovi i Programi koje donosi Skupština opštine, a kojima se uređuju prava i obaveze građana i koji su od značaja za razvoj Opštine, kao i na web sajtu opštine i Skupštine opštine.

Aktivnost 5. - Publikovanje lokalnog biltena o radu organa lokalne samouprave, organa uprave i javnih službi u pružanju usluga

U okviru mjesečnog lista „Mozaik“ redovno se objavljuju prilozi o radu i aktivnostima organa lokalne uprave i javnih službi i to u formi biltena pod rubrikom „iz rada opštinskih službi“.

TV SUN redovno u okviru emisije „Razglednica grada“ objavljuje informacije o aktivnostima organa i javnih službi Opštine kao i Radio-B.Polje u okviru informativnih emisija,

Novinari štampanih medija prate i objavljuju redovno informacije o aktivnostima organa i njihovih službi,

Informacije se redovno objavljuju na web sajtu Opštine.

Aktivnost 6. - Analiza procedura za ostvarivanje prava i izvršenje obaveza građana kod organa opštine

Opština je pristupila regulatornoj reformi na lokalnom nivou Projekat „Giljotina propisa“. Radi uklanjanja biznis barijera i pojednostavljenja procedura u upravnom postupku. U tom pravcu donesene su sledeće Odluke: Odluka o postupku uspostavljanja registra upravnih procedura, Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o lokalnim komunalnim taksama, Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o pomoćnim objektima i Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o privremenim objektima.

Izmjenom predmetnih Odluka redukovana je broj formalnosti, skraćeni rokovi i utvrđeni niži iznosi naknada i taksa.

Aktivnost 7. - Definisane i uvedene jasne procedure vezane za transparentnost rada organa lokalne samouprave i organa uprave

Statutom opštine, Odlukom o učešću lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova, Odlukom o mjesnim zajednicama, Poslovníkom Skupštine opštine, utvrđene su široke mogućnosti za učešće građana i nevladinog sektora u procesu donošenja odluka na lokalnom nivou i njihovoj implementaciji. O mogućnostima predviđenim naznačenim dokumentima treba kontinuirano informisati građane.

Operativni cilj 3.2. Povećanje mogućnosti za građane da utiču na kvalitet pružanja usluga

Planirane aktivnosti:

Aktivnost 1. - Izrada i realizacija Programa podizanja svijesti o pružanju usluga građanima

Skupština opštine B.Polje je posvetila značajnu pažnju stvaranju normativnog i institucionalnog okvira za unapredjenje saradnje organa opštine i nevladinih organizacija i učešće građana u procesu donošenja odluka i utvrđivanja javnih politika čime se osnažuje uloga NVO-a i građana u jačanju stepena odgovornosti lokalne uprave i javnih službi. Na sjednici Skupštine opštine održane početkom novembra 2011. godine usvojena su sljedeća dokumenta:

- Poslovník Skupštine opštine; Odluka o načinu i postupku učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova, Odluka o kritirijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama, Odluka o Savjetu za saradnju lokalne samouprave i nevladinih organizacija i Prijedlog Sporazuma o saradnji Skupštine opštine i nevladinih organizacija.

Ovim dokumentima je stvoren dobar pravni i institucionalni okvir za učešće građana i NVO-a u procesu donošenja odluka i javnih politika na lokalnom nivou kao i njihovoj implementaciji. Neophodno je da organi i nevladine organizacije stalno promovišu rješenja po pitanju mogućnosti za učešće građana radi podizanja svijesti i informisanosti građana o tim mogućnostima.

Aktivnost 2. - Obuka odbornika za unapredjenje dijaloga sa građanima

Održana dva treninga na kojima je učestvovalo po 12 odbornika iz lokalnog parlamenta.

Aktivnost 3. - Formiranje Savjeta za razvoj i zaštitu lokalne samouprave

Osnovan Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave 29.12.2006. godine, Odluka objavljena u „Sl.list – Opštinski propisi br.2/06“ i imenovan predsjednik i članovi Savjeta. Savjet je do sada održao 5 sjednica na kojima je razmatrano 15 tema iz nadležnosti lokalne samouprave.

Strateški cilj 4 Jačanje interne i eksterne kontrole Opštine

Operativni cilj 4.1. Sistematizovanje i jačanje efektivnih i efikasnih mehanizama interne kontrole.

Planirane aktivnosti:

Aktivnost 1. - Vršenje nadzora od strane nadležnih radnih tijela Skupštine opštine nad izvršenjem Budžeta i namjenskim trošenjem sredstava

Statutom opštine ustanovljeno je stalno radno tijelo Skupštine - Odbor za finansije, privredu i razvoj, a Odlukom o radnim tijelima utvrđen je njegov sastav i nadležnost. Odbor

čine odbornici, proporcionalno zastupljenosti stranaka u Skupštini. Odbor je nadležan da razmatra po potrebi, a najmanje dva puta godišnje izvršenje budžeta i namjensko trošenje sredstava i o tome podnosi Skupštini Izvještaj sa predlogom. Takođe Programom rada Skupštine predviđeno je da Skupština dva puta godišnje razmatra Izvještaj o ostvarivanju prihoda i realizaciji budžeta.

Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Sl.list CG” br.73/08 i 20/11) propisana je obaveza uspostavljanja unutrašnje revizije kod korisnika budžeta opštine od strane rukovodioca subjekta koji je korisnik budžeta opštine.

Odlukom o djelokrugu organizaciji i načinu rada lokalne uprave („ Sl.list CG- opštinski propisi ” br.28/11, 31/11), osnovana je Služba za unutrašnju reviziju koja vrši poslove unutrašnje revizije koji se između ostalog, odnose na procjenu sistema finansijskog upravljanja rizicima; izradu izvještaja unutrašnje revizije koje dostavlja predsjedniku Opštine; obavljanje posebne revizije na zahtjev predsjednika Opštine i obavljanje revizije za korišćenja sredstava Evropske unije.

Aktivnost 2. - Utvrditi efikasne mehanizme za kontrolu trošenja sredstava opredijeljenih za projekte NVO-a

Skupština opštine početkom novembra 2011.godine donijela je novu Odluku o kriterijumima za raspodjelu sredstava za projekte nevladinim organizacijama iz budžeta opštine i ustanovila sastav i način rada Komisije za raspodjelu sredstava. Odlukom su uz puno učešće predstavnika nevladinih organizacija definisana poredura, jasni kriterijumi za utvrđivanje prioriteta i pravila rada Komisije pri donošenju Odluke o raspodjeli sredstava čime se povećava transparentnost i jačaju mehanizmi za kontrolu trošenja sredstava namijenjenih iz Budžeta za podršku projektima NVO .

Rješenjem predsjednika Opštine imenovana je Komisija koja objavljuje javni oglas i vrši raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama, podnosi Skupštini opštine i Savjetu za saradnju opštinskih organa i NVO-a godišnji Izvještaj o dodijeljenim sredstvima i realizovanim projektima. Skupština opštine razmatrala je i prihvatila Izvještaj o raspodjeli sredstava za području projektima NVO-a u 2010. godini uz Zaključak kojim je obavezala Komisiju da ubuduće u okviru Izvještaja dostavi i pregled realizovanih projekata i konkretnih rezultata za zajednicu po osnovu projekata NVO podržanih iz sredstava budžeta.

Aktivnost 3. - Revizija mehanizama za podnošenje žalbi i mogućnosti otkrivanja neefikasnosti

Uspostavljeni mehanizmi za podnošenje žalbi i primjedaba od strane građana kroz ustanovljenje knjige utisaka i postavljanje sandučeta za žalbe. Stručni tim za praćenje aktivnosti sugerisao je potrebu uvođenja specijalnog telefonskog broja za prijave građana nezakonitog postupanja službenika i drugim neprofesionalnim postupanjima nosilaca javnih poslova.

Izvršene su sve tehničke pripreme za stavljanje u funkciju specijalnog telefonskog broja (431-988) koji će biti stavljen u funkciju do kraja tekuće godine.

Aktivnost 4. - Vršenje upravnog nadzora organa lokalne uprave nad radom javnih službi čiji je osnivač Opština

Radi obezbjeđenja zakonitog, ekonomičnog i efikasnog rada lokalne uprave, glavni administrator je vršio upravni nadzor nad radom organa lokalne uprave i to preko

ovlašćenih službenika Službe glavnog administratora. Nadzor je vršen nad radom određenih službenika i namještenika iz svih organa i službi, a o izvršenim upravnim nadzorom odnosno neposrednim uvidom u rad organa i službi, sačinjeni su zapisnici u kojima je iskazan sadržaj nadzora, nađeno stanje i ocjena stanja sa predlogom mjera.

Aktivnost 5. - Funkcionisanje Savjeta za razvoj i zaštitu lokalne samouprave u skladu sa zakonom i odlukama

Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave je osnovan. Do sada je održao 5 sjednica na kojima je razmatrano 15 odluka i dugih akata iz njegove nadležnosti i po tom pitanju dat je prijedlog-mišljenje Skupštini i Predsjedniku opštine.

Rad Savjeta u tekućoj godini nije bio na očekivanom nivou. Na tom planu treba preduzeti mjere kojim će se obezbijediti funkcionisanje Savjeta na način utvrđen Zakonom i Odlukom Skupštine.

Operativni cilj 4.2. Sistematizovanje i jačanje efektivnih i efikasnih mehanizama eksterne kontrole

Planirane aktivnosti:

Aktivnost 1. - Priprema i distribucija polugodišnjih izvještaja o sprovođenju Zakona o slobodnom pristupu Informacijama

Podnešeno je 15 zahtjeva za slobodan pristup informacijama i po istim zahtjevima su blagovremeno donijeta rješenja kojim se dozvoljava pristup informacijama, obzirom da su informacije bile u posjedu organa i službi lokalne uprave.

Aktivnost 2. - Sprovođenje eksterne revizije finansijskog poslovanja, najmanje jednom u tri godine

Sprovedena je kontrola od strane državnog revizora po pitanju raspolaganja sredstavima Budžeta i o izvršenoj kontroli sačinjen je Izvještaj sa predlozima. Izvještaj revizora dostavljen je Skupštini uz Završni račun budžeta Opštine za 2009 i 2010. godinu.

Aktivnost 3. - Priprema, publikovanje i distribucija informacija o prihodima i rashodima Opštine

Na sjednicama Skupštine opštine razmatrano je stanje ostvarenih prihoda i rashoda Budžeta kroz razmatranje Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o Budžetu opštine za 2009 i 2010. godinu, Programom rada Skupštine opštine za 2011. godinu utvrđena je obaveza razmatranja informacije o realizaciji prihoda i rashoda Budžeta za 6 mjeseci i na godišnjem nivou.

Aktivnost 4. - Priprema, publikovanje i distribucija godišnjeg Izvještaja o Investicionom planu Opštine

Izvještaj o realizaciji Investicionog plana i Programa javnih radova za 2009 godinu je razmatran i prihvaćen od strane Skupštine opštine na sjednici održanoj 29.04.2010 godine.

Izvještaj o stanju uređenja prostora na području Opštine za 2010. godinu razmatran je i prihvaćen na sjednici Skupštine opštine održanoj 28.07.2011.godine. Izvještaj je objavljen na web sajtu Opštine i u Službenom listu CG – opštinski propisi.

III ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Uspješna borba protiv korupcije podrazumijeva kontinuirano djelovanje i sinhronizovane aktivnosti više subjekata i zajednice u cjelini.

Analizom realizovanih aktivnosti u odnosu na planirane Akcionom planom, može se konstatovati visok procenat realizacije, čime je u značajnoj mjeri sužen prostor i smanjena mogućnost za koruptivna ponašanja.

Imajući u vidu smisao i sadržaj pojedinih aktivnosti, mnoge od njih se moraju odvijati u kontinuitetu kako bi se ostvarili zadovoljavajući rezultati na planu sprječavanja korupcije u lokalnoj samoupravi.

Kada se uzme u obzir činjenica da je tokom 2011. godine došlo do promjena u kompletnoj strukturi izvršne vlasti u našoj Opštini, te da su starješine opštinskih organa i rukovodioci javnih službi glavni nosioci obaveza iz Akcionog plana, promjene na tim pozicijama su uticale na dinamiku realizovanja planiranih aktivnosti. Stručni tim i pored funkcionisanja organa u takvim okolnostima, rezultate postignute na planu realizovanja aktivnosti iz Akcionog plana ocjenjuje jako dobrim.

Analizirajući predstojeće obaveze opštinskih organa na planu uspješne borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi, Stručni tim za praćenje realizacije Akcionog plana ocjenjuje kao **prioritetnom obavezom uskladjivanja** Akcionog plana borbe protiv korupcije na lokalnom nivou sa Inoviranim Nacionalnim Akcionim planom za sprovođenje Strategije borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2010-2012.godina koji je usvojila Vlada Crne Gore polovinom 2011. godine. Naime tim dokumentom u poglavlju LOKALNA SAMOUPRAVA (mjere 224 - 232) utvrđene su obaveze za jedinice lokalne samouprave između ostalog i u dijelu uskladjivanja lokalnih Akcionih planova sa Inoviranim Nacionalnim Akcionim planom i sektorskim planovima te se radu na pripremi uskladjenog Akcionog plana treba početi odmah obzirom na utvrđene rokove.

STRUČNI TIM ZA PRAĆENJE REALIZACIJE AKCIONOG PLANA